

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Monumenta Paderbornensia

Ferdinand <Paderborn, Bischof, II.>

Amstelodami, 1672

Aliso Romanus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-7830

ALISO ROMANUS. MEMORIÆ. SACRUM

SI QUIS. ALISONEM. VESTIGAS. FORTE. SICAMBRIS
IMPOSITUM. DRUSI. GRANDE. NERONIS. OPUS
QUO. STETERUNT. AQUILÆ. POPULIS. QUO. ROMA. SUBACTIS
JURA. DEDIT. SIGNIS. PERNICIOSA. SUIS
HUC. PROPERA. PAGO. VICINO. NOMEN. ET. AMNI
HÆRET. ADHUC. PRISCIS. NOBILE. TEMPORIBUS
LONGA. DIES. FOSSAS. LATE. COMPLEVIT. ET. HOSTIS
MOENIA. VICTRICI. DIRUIT. ALTA. MANU
FAMA. SUPERSTES. ERIT. SCRIPTORIBUS. AUCTA. LATINIS
DONEC. ALISONIS. LUPPIA. CRESCET. AQUIS

FERDINANDUS. DEI. ET
APOSTOLICÆ. SEDIS. GRATIA. EPISCO-
PUS. PADERBORNENSIS. COADJUTOR
MONASTERIENSIS. S. R. I. PRINCEPS
COMES. PYRMONTANUS. ET. LIBER. BA-
RO. DE. FURSTENBERG

ALISONEM. ROMANORUM. CASTELLUM. CON-
TRA. SICAMBROS. A. NERONE. CLAUDIO. DRUSO
AD. LUPPIÆ. ET. ALISONIS. CONFLUENTES. PO-
SITUM. RERUM. GESTARUM. GLORIA. CELE-
BERRIMUM. DIOECESI. SUÆ. VINDICAVIT
ET. PATRIÆ. ANTIQUITATIS. ILLU-
STRANDÆ. STUDIO

M. H. P

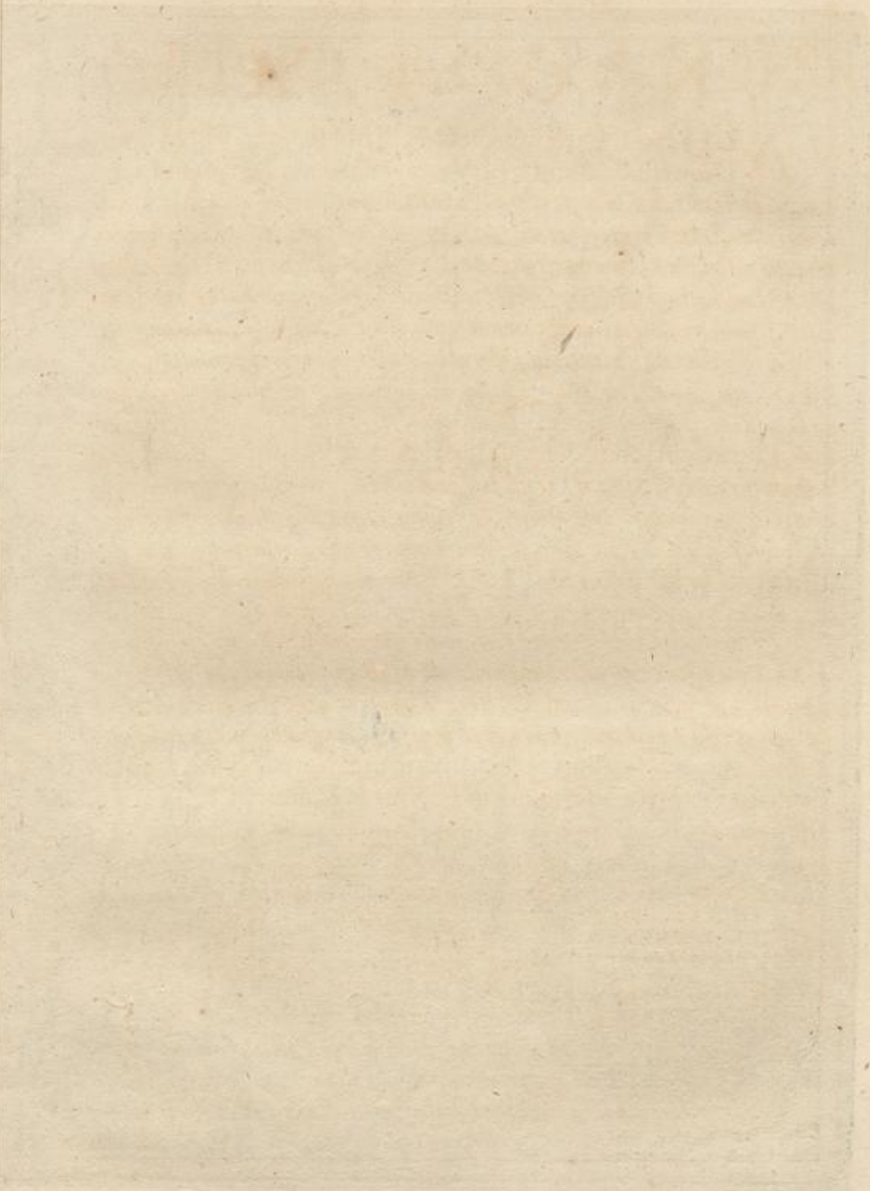
A

N O-

S Y N O T A E.

I. **ALISONEM.**] Fluvii & castelli nomen est. Fluvii apud Dionem Cassium l. 54. *Ex eo namque barbari propius adire veriti, eminus tantum hostem infestare, ita ut Drusus vicissim iis contemptis, castellum contra eos ad Lupia & Alifonis confluentes, aliudque in Chattis ad ipsum Rhenum extruxerit.* Loci seu castelli apud Velleium lib. 2. *Lucii etiam Ceditii praefecti castrorum, eorumque qui una circumdati Alifone immensis Germanorum copiis obsidebantur, laudanda virtus est, qui omnibus difficultatibus superatis, quas inopia rerum intolerabiles, vis hostium faciebat inexsuperabiles, nec temerario consilio, nec segni providentia usi, speculatique opportunitatem, ferro sibi ad suos peperere reditum.* Plura de Alifone Tacitus lib. 2. *Annal. memorat. Caesar, dum adiguntur nares, Silium Legatum, cum expedita manu, irruptionem in Chattos facere jubet. Ipse audito, castellum Lupiae adpositum obsideri, sex legiones eo duxit. Neque Silio, ob subitos imbres, aliud actum, quam ut modicam pradam, & Arpi, Principis Chattorum, conjugem filiamque raperet. Neque Caesari copiam pugnae obsessores fecere, ad famam adventus ejus dilapsi. Tumulum tamen, nuper Varianis legionibus structum, & veterem aram, Druso sitam, disjecerant. Restituit aram; honorique patris ipse cum legionibus decucurrit. Tumulum iterare haut visum; & cuncta inter castellum Alifonem ac Rhenum novis limitibus aggeribusque permunita.* Verum de posterioribus verbis, utrum castellum & Alifonem jungenda, magna controversia: nam ut Lipsius in comm. in Tacit. n. 19. *Distinguendum videri castellum, Alifonem, ac Rhenum, pronunciavit Vetranius, & recte ad mentem Dionis lib. 54. Nam scribit, a Druso castellum extructum ad Lupiam & Alifonis confluvia, aliudque in Chattis ad ipsum Rhenum. Velleio tamen loci nomen Alifonem est; & Ptolemaeo Ἀλίσων inter Germania urbes. Imò qui junxerunt, hos imperite legisse Xylander interpres Dionis annot. 710. monuit. Alifonem dicit Tacitus libro secundo, his verbis: cuncta inter castellum, Alifonem, ac Rhenum novis limitibus aggeribusque permunita. Quo in loco Tacitus loquitur de discussa obsidione castelli ad Lupiam positi: ubi tamen (quod obiter monere visum) imperite quidam castellum Alifonem legerunt, ut Alifonem sit nomen castelli:*

ad
lire
on-
in
m
m-
us
es,
ro-
di-
m
in
ex
io-
et.
di-
m
m
a-
a.
n-
9.
e-
el-
id
ov
y-
us
o-
if-
re
n
i:

castelli: quod falsum esse Dio nos docet. Ast è contrario Cluver. l. 3. Germ. antiq. c. 9. scribit. Distinguendum hic ego omnino nego, idque rectè ad mentem Dionis juxta ac Taciti, simulque Velleii. Si enim, inquit, cum Vetrano ac Lipsio distinguimus dicta tria verba in tria loca; quodnam castello isti alteri dabimus nomen? aut quodnam fuisse præter id putamus, quod Dio Drusum ait extruxisse ad Luppia & Alisonis confluvia? Si aliud fuit; certè nomen, aut saltè situm debuit addidisse Tacitus. Si idem; cur distinguimus in Tacito? nam quum duo limitibus istis sive aggeribus ponantur extrema, castellum ad Luppia Alisonisque confluentis, & Rhenus amnis; quid, tanquam tria forent diversa inter se loca, separamus castellum ab Alisonis confluenta, cui id impositum? tum verò, quos Germanicum limiteis, inter castellum Rheno adpositum, & ipsum Rhenum egisse censemus? denique quæ hæc fuerit apud auctorem mira atque inepta locorum transpositio vel perturbatio; dum primò castellum ad Rhenum nominaverit; dein retrogrado ordine Alisonem; tandem vero ad priora recurrendo Rhenum? apage sis cum tantis absurditatibus. certum igitur est, distingui non debere, quæ distinguenda videbantur Vetrano ac Lipsio; & consequenter Alisonem etiam apud Tacitum proprium castelli nomen esse, quod præter Cluverium, Ortelius in thesaur. geogr. J. Horron & complures alii memoriæ tradidère; nec contrarium Dio prodidit. Docuit is tantùm castellum ad Luppia & Alisonis confluentes à Druso positum fuisse, sed propterea non negat, aut falsum esse docet, idem castellum Alisonem appellari. Quid enim obstat castellum, urbem, vel alium locum commune cum amne nomen habere? Exempla obvia, & propinqua in Luppia, Amisia apud Ptolemæum, Cluver. l. 3. c. 9. & Fuldâ in Annal. Franc. oppidorum & fluminum nominibus; & si necesse foret, plura in medium proferri possent: nam ut Schildius de Cauch. l. 1. c. 10. talium neque recentior est infecunda, neque prisca cosmographia.

2. SI QUIS ALISONEM VESTIGAS.] Dignus investigatione & notitiâ Aliso, utpote Romanorum monumentorum antiquissimus in Westphaliâ, & rerum gestarum gloriâ celeberrimus. Hic namque Drusi, Tiberii, & Germanici ex domo Augustâ belli ducum; hic consularium & triumphalibus ornamentis insignium legatorum sedes & tribunal fuit; hic contra Tenèteros,

Usipetes, Bructeros, Chattos, Cheruscas, & potissimum Sicambros firmissimum praesidium, & hiberna aetivaque exercitus. Hinc nobiles expeditiones susceptae, & praelia multa decreta. Haud procul ara Drusi castelli conditoris sita. Varus cum legionibus caesus. Varianarum reliquiarum tumulus exstructus, & soluta obsidione Alifonis a Germanico ara genitoris sui restituta. Huc denique a Rheno usque cuncta novis limitibus aggeribusque ab eodem permunita. Vellei. Tacit. Dio ll. cc. Cluv. l. 3. Germ. ant. c. 9. Horron l. 2. Paneg. Paderb. c. 9. Si quis igitur Romanae aut patriae antiquitatis studio Alifonem forte vestiget, & contra quos, quo auctore, quo loco & tempore exstructus, quae vestigia supersint, huc properet, & inspicat, legatq; monumentum, cui nihil inscriptum reperiet, quod non antiqui & gravis scriptoris testimonio, vel saltem valde verisimili argumento nitatur, & probari queat.

3. SICAMBRIS IMPOSITUM.] Dio Cassius l. c. Notissima haec gens, quam non tantum historiae Romanae, & Annalium Francicorum authores, imprimis Caesar lib. 4. & 6. Strabo lib. 7. Florus lib. 4. c. 12. Sueton. in Augusto c. 20. Tacitus Annal. lib. 2. c. 26. lib. 12. c. 39. Dio Cass. lib. 39. 40. 54. Plutarchus in Caesare, Ptolemaeus & Appianus. Notitia utriusque Imperii, & Orosius lib. 6. c. 21. verum etiam poetae. Horatius lib. 2. od. 4. lib. 4. od. 14. Propertius l. 4. eleg. 6. Ovidius ad Liviam de morte Drusi. Juvenalis Satyr. 4. Grattus Faliscus in Cynegetico v. 202. Martialis de spectac. epigr. 3. Claud. de bello Gildonico, & de laudib. Stiliconis. Sidonius Apollinaris, & complures alii celebrarunt.

Causae, cur Alifo castellum contra Sicambros potissimum conditum fuerit, variae habentur. Plurimum potentia & virtute militari valebant; nec ulli fuerant erantque eo tempore infensiores & graviores Romani nominis & imperii hostes. Julio Caesari Galliae victori Tencteros & Usipetes dedere recusarunt. Caesar l. 4. *Ad quos (Sigambros) quum Caesar nuntios misisset, qui postularent, eos, qui sibi Galliaeque bellum intulissent, uti sibi dederent, responderunt: populi R. imperium Rhenum finire. Si, se invito, Germanos in Galliam transire non aequum existimaret, cur sui quidquam esse imperii aut potestatis trans Rhenum postularret. Castra ejusdem in Eburo-*

buronum finibus oppugnaverant, & parum, quin occuparent, abfuerat. Cæsar l. 6. Dio lib. 40. *Ceterum Sicambri non satis fuit ex Eburonibus prædam egisse, sed ipsos quoque Romanos petierunt: quos cum frumentatum digressos animadvertissent, castra aggressi sunt: Romanorumque re perceptâ ad defendendum castra concurrentium multos occiderunt.* Præterea cum Cheruscis Suevisque, viginti centurionibus incrematis, sumpserant iterum bellum. Flor. lib. 4. c. 12. *Inde validissimas nationes Cheruscos, Suevosque & Sicambros pariter aggressus est: qui viginti centurionibus incrematis, hoc velut sacramento sumpserant bellum, ad eam certam victoriæ spe, ut prædam in antecessum pactione dividerent. Cherusci equos, Suevi aurum & argentum, Sicambri captivos elegerant.* Demum Drusus à Visurgi revertens, cum toto exercitu, à Sicambri circumdatus ferè periisset. Dio lib. 54. *Regressus in sociorum terram, in summum devenit periculum, insidiis hostium frequenter laesus, & aliquando in loco angusto ac concavo circumclusus, haud procul absuit, quin cum toto exercitu periret, à qua cum pernicie nihil aliud eripuit, quàm hostium temeritas: qui cum uno omnes Romanos impetu deleri posse crederent, nullo ordine servato eos aggressi, victi inde, ferociaque suâ fractâ discessere.* Quare occasionem irrumpendi in Sicambrorum fines, & ponendi ibidem castelli, tum ex bello ipsorum cum Cattis, tum nuperâ suâ victoriâ oblatam minimè Drusus neglexit. Dio lib. 54. *In Sicambros irrupit, perque eos in Cheruscorum regionem usque ad Visurgim processit: id ut ei liceret Sicambrorum in Chattos, qui soli finitimorum auxilia negaverant, totius populi viribus facta expeditio effecerat, quo tempore Drusus, iis imprudentibus, regionem peragravit, Visurgim etiam transiturus. Ex eo Barbari propius accedere veriti eminus tantum hostem infestare, ita ut Drusus, &c.*

Quod ad sedes hujus populi attinet, Sicambri five Sigambri Sigam primùm accoluerunt; hinc progressi ad Rhenum, cui proximos Cæsar facit; ad Ruram, ubi Sigeburgi, unius ex tribus præcipuis Saxonum castellis, vestigia supersunt; ad Luppianam, & penè ad Visurgim usque fines suos protulerunt. Dio lib. 54. *Initio veris rursus ad bellum profectus Rhenum transit, Lupiæque fluminis ripis ponte junctis in Sicambros irrupit, perque eos in Cheruscorum regionem usque ad Visurgim processit.* Quis non videt, magnum his ver-

bis Paderbornensis diœcesis tractum designari? quem nisi eo itinere transierit, intelligi explicarique non potest, quâ viâ Luppia fluminis ripis ponte junctis in Sicambros irrumperè, perque eos in Cheruscorum regionem usque ad Visurgim procedere, & quomodo redux, ad Luppia & Alifonis confluentes, castellum potuerit erigere. Habitarunt igitur eo tempore, quo Drusus Alifonem munivit, Sicambri in diœcesi Paderbornensi, Horrion lib. 2. Paneg. c. 9. Ægid. Bucherius in Belgio Rom. lib. 1. c. 14. §. 6. & limes inter ipsos Catosque, fuit montis jugum, quod ab Aldenbecâ juxta oppidum Cleinenbergam ad oppidum Brilon extenditur. Cluver. l. 3. c. 9. At brevi deinceps spatium in his locis hæserunt, à Tiberio Cæsare, C. Censorino & Asinio Gallo Coss. in Galliam translati, atque in agris Rheno proximis collocati. Sueton. in Aug. c. 23. Eutrop. l. 7. Cluver. l. 2. c. 18. Horrion lib. 2. c. 9. Lips. in 2. Annal. Tacit. n. 66. Anno dein proximo, Tiberio, & Calphurnio Pisone Coss. Kal. Januarii, quibus Tiberius consulatum iniit, Romæ triumphati. Cujus triumphî meminere Velleius l. 2. Dio Cassius l. 55. Marmor Capitolinum apud Pighium in Fastis, & Ovid. lib. 4. Trist. eleg. 2. & l. 3. de Ponto. eleg. 4. Sueton. in Tiberio c. 9. Ex his Sicambri Isac. Pont. l. 2. orig. Franc. c. 6. conscriptam arbitratur *Sugambram cohortem, quam Romanus promptam ad pericula, nec minus cantuum & armorum tumultu trucem haud procul instruxerat.* Tacit. 4. Annal. Nec est dubium, quin ex his etiam coacta **LEGIO SICAMBRO-
RUM**, cujus sub Valentiniano Imp. in limite Istri præsidium agitantis monumentum in Pannoniâ prope Budam esse reperi-
tum auctor est Lazius lib. 6. de Rep. Rom. c. 13. Bonfinius lib. 1. rer. Hung. decad. 1. Legionem 1. auxiliatricem ex Sicambri auxiliari-
bus conflata sub Valentiniano II. contra Quados, Sarmatas, Gothosque, in Pannoniâ excubias habuisse asserit. U-
trum verò non aliqua Sicambrorum portio in antiquis sedibus perman-
serit, controvertitur: negat Cluverius lib. 2. c. 9. affirmant alii, inter quos Horrion. l. c. probantque Strabonis testi-
monio, qui lib. 7. *Sicambrorum*, inquit, *exigua restat portio*, in
Germaniâ videlicet magnâ, postquam inde fuerunt deportati.
Idem

Idem libro eodem narrat à Germanico Cæsare, qui sub Tiberio Aug. Germaniam administravit, inter ceteros Germaniæ principes ductum in triumphum *Teudorigem principem Sicambrorum*.

Interim ex Sicambriis ortos, adeoque veros extitisse Sigambros, priscos Francorum Reges Merovingos, communissima est sententia. Hincmarus in vita S. Remigii lib. 2. c. 11. Greg. Turon. lib. 2. c. 31. Venantius Fortunatus lib. 6. carm. 4.

4. DRUSI GRANDE NERONIS OPUS.] Dio l. c. Pertinet ad notitiam & celebritatem Alifonis, & similis cujusque operis origo: commendat enim opus auctor nobilis, & venerabile reddit vetustas. Neutrum de plurimis insignibus alioquin urbibus, arcibus & locis, vel non nisi obscure, & incertis conjecturis notum. De Alifone utrumque memoriæ Dio Cassius predidit, quod *Drusus prætor Urbanus creatus 2. Elio Tuberone, Paulo Fabio Maximo Coss. initio veris rursus ad bellum profectus Rhenum transit, & contemptis hostibus castellum contra eos ad Lupie & Alifonis fluviorum confluentes extruxit*. Habet igitur Alifo conditorem genere, honoribus & rebus gestis nobilissimum, magnæque apud populum Romanum memoriæ, Claudium Neronem Drusum, Octavii Augusti privignum, fratrem Tiberii, & Germanici patrem. Nec minus, anno ab U. C. ut Sigonius rationem iniit, 742. nono ante natum Christum exstructus, antiquitate & magnitudine excellit. Bis quidem C. Julius Cæsar, & primus Romanorum cum exercitu Rhenum transit, Cæsar l. 4. & 6. Florus l. 4. c. 12. Dio l. 39. & 40. sed intra brevius tempus & minore cum victoriâ rediit, quàm ut castellum ponere, vel aliud gloriæ monumentum in hostium sinibus relinquere potuerit. De primo transitu Dio l. 39. scribit: *Sed cum Sicambros in loca munita se recepisse inveniret, Suevos autem ad auxilium his ferendum coire, intra vigesimum diem regressus est*. De secundo idem lib. 40. *indè quoque maturè metu Suevorum se recepit, nullâ re perfectâ, quàm quod gloriâ Rheni alterâ vice trajecti reportavit*. De Druso Flor. l. 4. c. 12. memorat: *Præterea in tutelam provinciarum, presidia, atque custodias ubique disposuit, per Mosam flumen, per Albim, per Visurgim. Nam per Rheni quidem ripam quinquaginta amplius castella direxit*. Nullum dubium quin per
Lup-

Luppianam & Amisium eadem disposuerit. Verum, Alifone excepto, proprius illorum locus, nomen & initium ignota, incerta & dubia: quia, ut Dio lib. 56. *in historiis nulla eorum fit mentio.*

5. GRANDE.] De magnitudine Alifonis fortè quis dubitabit, atque ex nomine castelli, quo à Tacito & Dione appellatur, parvæ rei specimen animo effinget. Verum grande opus fuisse, usus ejus à Dione lib. 56. occasione Varianæ cladis, quam statim subjungit, descriptus, & veteris situs vestigia manifestè demonstrant. *Loca, inquit, quædam Germaniæ Romani tenebant, non simul, sed ut fortè subacta fuerant hinc inde, unde in historiis eorum nulla fit mentio. Iis in locis Romani milites hiberna habebant, urbes condebant, eorum mores jam barbari accipiebant, in forum conveniebant, congressusque cum iis pacatos habebant.* Ingens igitur opus Alifo fuit: quia exiguum nec valde magnum, præsidio adversus validissimas gentes in mediis eorum finibus, sedi gravissimorum bellorum, castris, civitati, tribunali & foro frequentissimo, quale Alifone fuisse, ex Velleio, Floro, & Dione colligitur, & spatio, quod à vico Esser ad confluentes Luppianæ & Almæ ultraque protenditur, implendo nequaquam sufficere potuit.

6. QUO STETERUNT AQUILÆ.] Præcipuum Romanæ militiæ signum, quod in omni legione in primâ semper cohorte præferri, & in castris ante prætorium in terram desigi solebat, nec prius hibernis moveri, quàm universus exercitus egrederetur, aut captatis auspiciis legiones in prælium prodirent; hinc Virgil. *Æneid. II. — Ubi vellere signa*

Annuerint superi. — Vide Plin. lib. 10. c. 4. Lippium in milit. Rom. Picrium in hieroglyphicis.

7. JURA DEDIT SIGNIS PERNICIOSA SUIS.] Quia cladis, quâ signa amissa, occasionem dedere. Flor. lib. 4. c. 12. *Itaque improvidum & nihil tale metuentem improvisè adorti, quum ille (ô securitas!) ad tribunal citaret, undique invadunt, castra rapiunt, tres legiones opprimuntur.* Velleius lib. 2. *Quo proposito (Varus) mediam ingressus Germaniam velut inter viros pacis gaudentes dulcedine, jurisdictionibus agendoque pro tribunali ordine traherat astivæ. At illi simulantes fidas litium series, & nunc provocantes alter*
alte-

alterum injuriâ, nunc agentes gratias, quod eas Romana justitia finiret, feritaque sua novitate incognita disciplina mitesceret, & solita armis discerni, jure terminarentur, in summam socordiam perduxere Quinctilium, usque eò, ut se Praetorem Urbanum in foro jus dicere, non in mediis Germania finibus exercitui præesse crederet. Ita cum aliàs provinciæ vi partæ jure retineantur; Varus jus dicendo, & negligendo arma, signis & rebus Romanis perniciem in Germaniâ attulit.

8. HUC PROPERA.] Quo manifestissima Velleii, Taciti, & Dionis testimonia, locus ad præsidium, hiberna, bellum contra Sicambros, Cheruscos, Marfos, Bructeros & reliquas finitimas gentes sustinendum & gerendum, ad iter, commercium, & expeditiones Visurgim versus, ad aquationem, annonam exercitûs, equorum pabulum opportunus, item vetustissimæ munitiois vestigia, fama superstes, simillima vici & fluminis nomina ducunt vocantque. Nam juxta Tacitum, ad Luppiam; Velleium, non procul à capite Luppix; Dionem, ad Luppix & Alifonis fluviorum confluentes, à Druso revertente à Visurgi contra Sicambros exstructus fuit. Præterea clarè ex Velleio, vicinum Varianæ cladi fuisse, colligitur. Idem clariùs Tacitus tradit, additque inter Alifonem & Rhenum cuncta Germanicum permunitivisse. Sed etsi Alifonis Romani situs à tribus Romanæ historiæ clarissimis scriptoribus sit designatus; fuere tamen, qui alibi castellum illud collocaverint. Ortel. in thesauro geographico. *Aliso castellum habet Tacitus ad Rhenum. Hujus & Paterculus quoque meminit. Hodie Wesel vocari ad ostium Lupie H. Junio placet. Iselburg est Hieronymo Verrutio, quod magis probo. In doctissimis Sckegkii ad Velleium notis lego, à Rhenano pro Alzheim haberi. Aliso Dioni fluvius est, quem idem Verrutius de Oude Issel interpretatur. Alifum Ἀλίσων Ptolemæo ad Rhenum urbs. Hanc Villanovanus Harstein putat: ipse viderit. Heroldo circa Hailprun & Saltzhorn videtur ad Concharum amnem. Verum horum omnium opiniones falsas esse, ut Cluverius scribit, faciliè disertissimis ipsorum auctorum testimoniis probari potest. Ad Rhenum esse nequit; quia Tacitus cuncta inter Alifonem & Rhenum permunita testatur: fuit ergò à Rheno remotus. Habet quidem Vefalia,*

B.

Isel-

Ifelburgum & Altzheimium cum Alifone aliquam similitudinem nominis, at iis in locis Luppia & Alifonis flumina non confluunt. Quare vera & communissima sententia, quam Cluverius l. 3. Germ. antiq. Ifac. Pontan. lib. 1. Geldr. Joannes Horrius l. 2. Panegy. Paderb. c. 9. Pideritius in chron. Lipp. Teschemacherus in chron. Clivienfi. Stangevolius & plures tenent, in Diœcesi Paderbornensi, ubi prope Neuhufsum, haud procul Paderbornâ, Luppia & Alma coeunt, Alifonem constituit. Quod si *Alifi* memorati à Ptolemæo vera sedes ad Rhenum fuerit, à Velleii, Taciti, Dionis Alifone diversum erit; sed utrum omnes Ptolemæi civitates per Germaniam rectis verisque sitibus sint locatæ, multi dubitant. Interim cum satis ostensum sit, Alifonem in diœcesi Paderbornensi, ad confluentes Almæ & Luppia situm fuisse, superest investigandum, utrum in vico *Elfen*, an *Neuhufsi*, ubi municipium & arx: pro *Elfen* nomen, antiquitas & Cluverius; pro *Neuhufsi* facit, quod ibidem sint propriè Luppia & Alifonis confluentes, nota Alifonis ex Dione sedes. Componi posse videtur hæc controversia, si cum Horrione dicatur, Alifonem utrumque locum lato suo ambitu comprehendisse.

9. PAGO VICINO NOMEN.] Prope Luppia & Almæ confluentes antiquus & celebris etiamnum vicus *Elfen*, de quo Cluver. l. c. *Ipsè autem vicus Elfen haud dubiè est castellum Ε'λίσων, quum iisdem penè literis nomen ejus antiquum in dicto vico exstet.* In documentis antiquis An. 1058. 1107. 1209. *Helsen, Hilesan, Helsen* appellatur: unde vix ambigi potest, quin *Elfen* aut *Alfon* quoque prius dictus fuerit. Frequens enim hujusmodi nomen in *on* terminatio tum erat. Fuit olim ejusdem nominis, quod more veteri nobilium à vico sumpsit, familia equestris seu militaris *de Elfen* / aliter *Hlesen* / ex quâ *Hartmannus* & *Hildeburgis* ejus conjunx benefactores Monasterii Gerdenfis An. 1177. *Rotgerus* An. 1186. *Joannes* & *Volbertus*, ambo Canonici Paderbornenses; ille An. 1202. 1238. hic An. 1230. 1244. *Suederus* An. 1213. 1272. in antiquis literis memorantur.

10. ET AMNI.] Parum ab Alifone fluvio nomine differt,
re

re ipsâ autem omnino idem est *Alma*, qui proximè à capite Luppiæ, eidem infra Neuhufium arcem, & vicum *Elfen* confunditur: recensenti enim omnes annes, qui in Luppiam se exonerant, nullus occurrit, qui Alifoni castello magis conveniat. Cluver. l. c. Horrion l. c.

II. LONGA DIES.] Quid hostis manu, ferro, & igne non diruit & evertit? quid sine vi non collabascit, & consumitur solâ vetustate? E grandi illo Drusi opere, si Almæ & Luppiæ confluentes, nomen in vico vicino servatum, & exigua fossarum vestigia excipiantur, nihil omnino hodie superest, neque à longissimâ memoriâ superfuit. Vix annis 20 steterat, quando post cladem Varianam à Germanis obsessus, atque Lucio Cæditio castrorum præfecto, qui cum quâdam manu, ut observat Cluverius, præsidio castris relictus fuerat, erumpente, in potestatem eorundem venit. Zonaras Annal. tom. 2. Hos castellum à Romanis desertum, & sibi invisum funditus evertisse, Romani nominis odium, & insitus veteris libertatis amor facilè persuadent. Instaurâsse tamen Romanos certum ex Tacito lib. 2. Annal. *Ipse (Germanicus) audito castellum Lupiæ flumini adpositum obsideri, sex legiones eò duxit, &c.* conservatum quidem tum fuit; neque enim Casari copiam pugna obsessores fecere, ad famam adventûs ejus dilapsi: Tac. l. c. sed non ultra principatum Claudii Imperatoris retentum, qui ut apud Tacit. Annal. 11. habetur, C. Valerio Asiatico, M. Valerio Messalâ Coss. qui, Horrionis judicio, à condito Alifone sextus & quinquagesimus erat, *ad eò novam in Germanias vim prohibuit, ut referri præsidia cis Rhenum juberet.* In quorum tum potestatem Alifo à Romanis iterum desertus venerit, an postea occupatus à Saxonibus, instauratusque à Carolo M. eruditè Horrion c. 10. 11. 12. disseruit. Interim dum vetus castellum quocunque demum tempore & casu corrui, ad vicinos Paderæ fontes crevit Paderborna, civitas multis rebus inclyta, & hoc ipso loco, quo Alifo stetit, nova arx surrexit, consuetum Episcoporum ac Principum Paderbornensium, ab anno millesimo ducentesimo, domicilium. Horrion lib. 2. c. 15.